

ganske udenfor. Jeg har ikke vidst, at den Udtalelse vilde falde, og jeg har ingen Indflydelse haft derpaa.

Men for at komme tilbage til det, der ligger for, kan det altsaa meget vel ske, at et Ministerium kan blive anklaget for en Handling som den omtalte. Og sker det, hvorledes er Ministeriet saa stillet? Ja, det har altsaa Landstingsmedlemmer til Dommere -- Halvparten af Rigsretten er jo Landstingsmænd — i et rent politisk Spørgsmaal, og derved faa vi et Forfatningsspørgsmaal hvirvlet op og sat frem paa en Maade, som kan volde store Ulykker i lang Tid. Det er ikke godt, at Forfatningsspørgsmaal skulle føres ind for Domstolene. I alt Fald er det min Betragtning, at det bedste er, at Forfatningen stadig er i rolig, fremadskridende Udvikling uden disse Udbrud og uden disse Begivenheder, som medføre, at Domstolene komme i Bevægelse.

Jeg mener altsaa, at det højtærede Ministerium ved sin Udtalelse har gjort Vejen noget vanskeligere, men den er ikke spærret, og Ministeriet skal ikke selv spærre den Vej, som i Virkeligheden er den bedste, den mest fremkommelige. Den bedste, fordi den træffer en fornuftig Løsning af Sagen og en Løsning, som er en Løsning; thi dette her er jo paa ingen Maade nogen Løsning. Det fører os jo blot til, at vi om nogle Aar atter skulle have et større Antal af Folketingsmænd, og fører os frem ad den Vej, som alle Parter forkaste, men den fører os blot frem i et noget langsommere Tempo, end om vi nu straks gjorde Skridtet fuldt ud.

Saa siger man: Ja, men der er flere Vanskeligheder for Grundlovsvejen. Der er jo den Vanskelighed, som ligger i, at Tingene skulle opløses. I 1905 var man fra alle Sider, ogsaa fra min Side, glad ved at tage Spørgsmaalet op paa den Tid, fordi vi da stod overfor Valg til begge Ting, og det er jo et praktisk Tidspunkt at tage Spørgsmaalet om en Grundlovsændring op. Men Tidspunktet er ganske tilsvarende nu. I 1910 skulle vi have Valg til Halvdelen af Landstinget, og der er derfor ikke noget særlig uhørt i, at man ogsaa lader den anden Halvdel gaa til Valg. Og dette Ministerium spekulerer jo neppe paa noget andet end paa at faa Valg til Folketinget snarest muligt, det savner bare Opløsningsgrundlaget; saa snart det finder et, der er antageligt for det, have vi Opløsningen med det samme. Naar vi nu staa overfor en Opløsning af begge

Ting — og det gøre vi upaatvivlelig — synes det mig, at Tidspunktet er ret heldigt for os, saaledes at man ikke i den Henseende kan indvende noget imod at gaa den Vej, som har haft stærk Tilslutning herved, og som ogsaa er den forstandigste: at ændre Grundloven.

Men dertil kommer en Betragtning, som jeg nu skal fremsætte, og som ogsaa i alt Fald kort blev berørt i Udvalget i Sommer. Det er denne, at det lader sig jo gøre at forbinde en Grundlovsforandring i Retning af et fastsat Tal af Kredse med et Forslag om en midlertidig Valgkredsordning. Det lader sig gøre at forbinde dem saaledes, at Valgkredsordningen — denne Valgkredsordning eller den, som vi kunne blive enige om med Hensyn til Tallet paa Kredse — træder i Kraft ved den Opløsning, som finder Sted om Grundlovsforandring. Altsaa, naar en Grundlovsændring — en Forandring af § 32, eventuelt ogsaa § 30 — er vedtagen i begge Ting, og Regeringen ønsker, at den skal fremmes, saa kan Regeringen faa denne Lov at opløse paa, saaledes at der vælges et saadant Tal, som her er foreslaaet, til at vedtage Grundlovsændringen endelig. Det vil altsaa blot sige, at der er en Bestemmelse i dette Lovforslag, der siger, at det træder i Kraft til det Valg, og at Loven bortfalder, hvis ikke Grundlovsændringen endelig vedtages. Det kan lade sig gøre. Der er ikke nogen Tvivl om — for mig er der ingen Tvivl om —, at, hvis Grundlovsændringen vedtages først af begge Ting, og Regeringen vil fremme den, saa vil den ogsaa endelig blive vedtagen ved Valgene, og er den endelig vedtagen her, saa er Valgkredsloven endelig vedtagen med det samme, og da har man sparet en Opløsning af Folketinget, som man ellers upaatvivlelig vilde faa; thi lige saa snart det ved en Grundlovsændring blev vedtaget, at Antallet af Folketingets Medlemmer i Stedet for 114 skulde være 127, 128, eller hvad vi nu enes om, vil det netop blive krævet, navnlig fra de Partier, som mene sig interesserede deri, at der blev Opløsning af Folketinget straks for at faa disse mange Kredse besatte. Det vil ogsaa være et rigtigt Krav, der er ikke noget at sige til det, og derfor maatte en Regering foreslaa at opløse Folketinget straks ovenpaa. Men denne Opløsning vilde spares ved at gaa den Vej at knytte denne midlertidige Omlægning af Folketingsvalgkredsene sammen med en Ændring af Grundloven. Derved vilde Forslaget ogsaa blive det, det kalder sig, nemlig en virke-